

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİMDALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİMDALI
TEZSİZ YÜKSEKLİSANS PROJESİ**

**SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALINDA 2017-2021
YILLARI ARASINDA YAYIMLANAN LİSANSÜSTÜ TEZ
ÇALIŞMALARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

İLKNUR YILDIZ

Denizli- 2022

**T.C.
PAMUKKALEÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİMDALI
SINIF ÖĞRETMELİĞİ BİLİMDALI
TEZSİZYÜKSEKLİSANS PROJESİ**

**SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALINDA 2017-2021 YILLARI
ARASINDA YAYIMLANAN LİSANSÜSTÜ TEZ ÇALIŞMALARININ
ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

İlknur YILDIZ

Danışman

Prof. Dr. Vesile ALKAN

JÜRİ ÜYELERİ PROJE ONAY SAYFASI

İlköğretim Anabilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı öğrencisi İlknur YILDIZ tarafından hazırlanan “Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalında 2017-2021 Yılları Arasında Yayımlanan Lisansüstü Tez Çalışmalarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Vesile ALKAN

Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun.....
tarih ve .....sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ

Enstitü Müdürü

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; proje içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu projenin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir proje çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

İlknur YILDIZ

TEŞEKKÜR

Akademide geçirdiğim bu iki yılda engin bilgisi ve derin tecrübesi ile bana çokşeyler katan kıymetli hocam sayın Prof. Dr. Vesile ALKAN'a; Başta derslerine katıldığımbölümümüzün ve akademinin birbirinden kıymetli ve değerli akademisyenlerine, enstitüde evrak vb. işlerde bize yardımcı olan büro personeline;

Yeni dostluklar kurduğum, neyinasıl yaparız sorusunu birbirimize sordüğumuz, çabalarımızı karşılıklı fikir alışverişleri iledesteklediğimiz tüm sınıf arkadaşlarıma, kıymetli zamanından çaldığım, enstitünün kapısından adım atmama vesile olan vetüm başarılarımın arkasındaki görünmez kahraman biricik eşim AkınYILDIZ'a, hayatımın anlamı olarak gördüğüm sevgili kızlarım ADA ve DERİN'e,her zaman ve herkoşulda yanımda olduklarını bildiğim ve hayatım boyunca desteklerini bendenesirgemeyen çok değerli aileme ve ailem gibi gördüğüm tüm dostlarıma, tüm sevdiklerimeve öğretmenlik hayatımdan keyif almamı sağlayan sevgili öğrencilerime

Teşekkür ederim...

ÖZET

Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalında 2017-2021 Yılları Arasında Yayımlanan Lisansüstü Tez Çalışmalarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

YILDIZ, İlknur

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Temel Eğitim ABD,

Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Vesile ALKAN

Haziran 2021, 39 sayfa

Bu araştırmada 2017-2021 yılları arasında ülkemizde gerçekleştirilmiş ve YÖK TEZ merkezince yayımlanmış “sınıf öğretmenliği anabilim dalı” konusunu kapsayan lisansüstü tez çalışmaları incelenmiştir. Nitel araştırma deseninde gerçekleştirilen bu araştırma, Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi’nden ulaşılabilen 43 lisansüstü tez çalışması üzerinden yürütülmüştür. İncelemeye alınan bu tez çalışmaları gerçekleştirildikleri yıllara, üniversitelere, kullanılan desen ve yöntemlere, akademik türlerine, problem cümlelerine, örneklem tür ve büyüklüğüne, veri toplama ve analiz metotlarına göre incelenmiştir. Araştırma sonucunda konu kapsamında incelenen lisansüstü tezlerin tamamının yüksek lisans düzeyinde yapılmış çalışmalar olduğu ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda bu çalışmaların büyük bölümünün nicel desende gerçekleştirildiği ve yapılan çalışmalarının büyük bölümünün ilişkisel tarama modeli kullanılarak tamamlandığı görülmektedir. Örneklem bakımından araştırmalarda örneklemin 1-50 arasında çoğunluk kazandığı, en çok yarı yapılandırılmış görüşme ve başarı testi kullanılarak araştırmaya ilişkin verilerin toplandığı, istatistiksel teknikler ve içerik analizi yardımı ile çözümlendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmenliği, lisansüstü tez çalışmaları, doküman inceleme

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİ PROJE ONAY SAYFASI	iii
ETİK BEYANNAMESİ	iv
TEŞEKKÜR.....	vi
ÖZET	vii
TABLOLAR LİSTESİ.....	x
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1.Problem Durumu.....	1
1.2.Problem Cümlesi.....	2
1.3.Alt Problemler.....	2
1.4.Amaç	3
1.5.Önem.....	3
1.6.Varsayımlar	3
1.7.Sınırlılıklar	4
1.8.Tanımlar	4
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
2.1.Kuramsal Çerçeve	5
2.1.1.Sınıf Öğretmenliği.....	5
2.3.İlgili Araştırmalar.....	7
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM.....	11
3.1.Araştırmanın Modeli	11
3.2.Evren ve Örneklem	11
3.3.Veriler Kaynakları.....	11
3.4.Verilerin Toplanması	12
3.5.Verilerin Çözümlemesi	12
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR.....	13
4.1.Tezlerin Yılları ve Türleri	13

4.2.Tezlerin Üniversiteler Göre Dağılımı	14
4.3.Tezlerin Problem Cümleleri	15
4.4.Tezlerin Araştırma Desenleri	16
4.5.Tezlerin Örneklem Büyüklüğü.....	17
4.6.Tezlerin Örneklem Türleri	18
4.7.Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Teknikleri.....	18
4.8.Tezlerin Veri Analizi Yöntemleri	20
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	21
5.1.Tartışma	21
5.2.Sonuç.....	24
5.3.Öneriler	25
KAYNAKÇA.....	27
ÖZGEÇMİŞ	29

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 4. 1. <i>Tezlerin Yıllara ve Türlerine Göre Dağılımı</i>	13
Tablo 4. 2. <i>Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılım</i>	14
Tablo 4. 3. <i>Problem cümlelerine göre tezler</i>	15
Tablo 4. 4. <i>Tezlerde kullanılan araştırma desenleri</i>	16
Tablo 4. 5. <i>Tezlerin örneklem büyüklüğü</i>	17
Tablo 4. 6. <i>Tezlerin örneklem türleri</i>	18
Tablo 4. 7. <i>Veri toplama araçları</i>	19
Tablo 4. 8. <i>Veri analiz yöntemleri</i>	20

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Araştırmanın birinci bölümünde problem durumu, araştırmanın problem cümlesi, alt problemleri, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıltılar, sınırlılıklar ve araştırmadaki kavramların tanımları yer almıştır.

1.1.Problem Durumu

Toplumlar durağan olmayıp dinamik bir yapıya sahip olduğu için sürekli bir değişim ve kendini yenilenme içerisinde. Bu devinim durumu kendini sosyal yaşamın her alanda göstermektedir. Özellikle bilim süratli ve akılları aşan bir hızla ilerlemektedir (Şişman, 2007). Bu süreçte artan ve yayılma alanı gösteren bilgi ve bilim profesyonel meslek hayatında da rekabeti güçlendirmiştir ve demokratik uzlaşmayı her kulvar ve boyutta gerekli bir hale getirmiştir (Karaman ve Bakırcı, 2010). Bu sebepten dolayı 21. yüzyılda kişilerden farklı ve sıra dışı yeterliliklere sahip bireyler olmaları beklenmektedir (Gündoğan, 2017).

Üniversitelerin eğitimde ön planda olan toplumsal işlevleri arasında bilimsel araştırma yapmak, bilgi üretmek, yeni buluşlar ortaya çıkarmak gibi görevleri ve misyonları vardır (Kaya, Yazıcı, Deliveli ve Hoşgör, 2016). Eğitimin diğer kademelerinde ve kurumlarında amaç ve misyon sadece bilginin üretilmesi ve aktarılması iken, üniversitelerde amaç bilginin kullanılması, üretilmesi, aktarılması ve yayılmasıdır (Karaman ve Bakırcı, 2010). Bireylerin sahip oldukları bilgiden yararlanabilmeleri için lisansve lisansüstü eğitim almaları önemlidir, bu düzeyde eğitim üniversitelerin görevidir (Başer, Narlı ve Günhan, 2005).

YÖK'ün 2016 yılında yeniden düzenlediği Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliği gereğince lisansüstü eğitim programları; yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik olmak üzere üç kademe şeklinde şekillenmiştir (Akt: Özenç ve Özenç, 2018). Yüksek lisans ve doktora mezunları için yapılan araştırmalar bilimlere ışık tutuyor. Araştırmalar eğitim boşluklarını tespit edebileceğinden, özellikle eğitim alanındaki çalışmalar toplumun gelişimine katkıda bulunur. Bu doğrultuda boşlukları doldurmaya yönelik araştırmalar yapılmakta ve gelişmiş bireyler nitelikli eğitim sonucunda toplumu oluşturmaktadır. Bu sebeplerden dolayı lisansüstü eğitim kapsamında yapılan çalışmalar toplumun ileri yönde gelişmesinde lokomotif görevi görmektedir.

Lisansüstü çalışmaların bir kısmı sınıf öğretmenliği bölümü ile ilgili çalışmaları kapsamaktadır. Lisansüstü çalışmalar sınıf içi öğretimde hangi konulara ağırlık verildiğini veya hangi eğitim sorunlarının ele alınmadığını, öğretimde karşılaşılan güçlüklerin neler olduğunu ve öğretimi daha verimli hale getirmek için neler yapılabileceğini ortaya koyduğu için lisansüstü çalışmalar oldukça önemlidir.

Sonuç olarak şunlar söylenebilir, lisansüstü kapsamda gerçekleştirilen çalışmalar var olan problemlerin belirlenmesinde ve bunların çözümünde önem arz taşımaktadır (Tereci, 2017). Ancak sınıf öğretimi ve içerdiği dersler hayatla iç içe olan derslerdir. Bireylerin örgün eğitim için bulunduğu bir yerdir. Sınıf öğretmenliği, öğretmenlik ve staj uygulamasının eksenini oluşturmaktadır ve bu alanda öğrencilere verilmesi gereken diğer eğitimleri de etkilemektedir (Ersoy, 2009). Bu nedenlerden dolayıdır ki eğitimde bu alanla ilgili yapılan lisansüstü çalışmaların önemi büyüktür. Toplumun gelişmesinin eğitime, eğitimin gelişmesinin ise yapılan araştırmalara bağlı olduğu söylenebilir. Bu nedenlerle ilköğretimde yüksek lisans derecelerine bakarak Türkçe araştırmalarının durumunu netleştirmek ve bu konuda araştırmacılara yol göstermek bu çalışma ile amaçlanmıştır.

1.2.Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi; Sınıf öğretmenliği anabilim dalı kapsamında yapılmış lisansüstü tez çalışmalarının yapısal açıdan genel eğilimi nasıldır? Sorusundan oluşmuştur.

1.3.Alt Problemler

Ana probleme bağlı olarak aşağıda yer alan alt problemlere cevap aranmıştır:

Sınıf öğretmenliği anabilim dalı kapsamında yapılmış lisansüstü tez çalışmalarının;

1. Yayımlandıkları yıllara göre dağılımları nasıl olmuştur?
2. Gerçekleştirildiği üniversitelere göre dağılımları nasıl olmuştur?
3. Akademik düzeylerine göre dağılımları nasıl olmuştur?
4. Problem konusuna göre dağılımları nasıl olmuştur?
5. Araştırma desenlerine göre dağılımları nasıl olmuştur?

6. Çalışılan örneklem büyüklüklerine göre dağılımları nasıl olmuştur?
7. Çalışılan örneklem türüne göre dağılımları nasıl olmuştur?
8. Veri toplama araçlarına göre dağılımları nasıl olmuştur?
9. Veri analiz yöntemlerine göre dağılımları nasıl olmuştur?

1.4. Amaç

Bu araştırmanın amacı, YÖK Tez Merkezi'nce veri kaydı tutulup arşive edilmiş ve yayınlanmış Sınıf öğretmenliği anabilim dalı arama başlığında gerçekleştirilmiş lisansüstü tez çalışmalarının yapısal açıdan incelenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda yukarıda bahsi geçen sorulara yanıt aranmıştır.

1.5.Önem

Sınıf öğretmenliği anabilim dalı kapsamı ile ilgili ülkemiz üniversitelerinde akademik düzeyde gerçekleştirilmiş lisansüstü tez çalışmalarının incelenmesi mevcut alanın durumunu, ileriye dönük gelişimini kavramada ve ortaya sunulan çözümlerinin alandaki mevcut eğilimlerini ortaya koymada, hangi konuların ne sıklık düzeyinde ele alındığını ve üzerinde araştırma yapılan alanın ne tür yeni çalışmalara gereksinim duyulduğunu tespit etmede kılavuz ve yol gösterici olmayı amaçlaması çalışmayı önemli kılmaktadır. Bu kapsamda ele alınan araştırmalar, sınıf öğretmenliği konusunda özel olarak yazılmış tezleri tematik, metodolojik ve istatistiksel analiz teknik ve yöntemleribakımından ayrıntılı olarak ele alan sınırlı sayıda çalışmanın ortaya konduğunu göstermiştir. Araştırmanın sınıf öğretmenliği bölümünün genel çerçevesini görmede faydalı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu araştırmadahilinde erişilen bulguların ve ortaya konan sonuçların Türkiye'de sınıf öğretmenliği anabilim dalı kapsamlı alanın gelişimini ve yapılan çalışmalar neticesinde geldiği noktayı anlama ve alanın geleceğe dönük yönünü bu çizgide belirleme hususunda katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

1.6. Varsayımlar

Bu araştırmada aşağıdaki varsayımlardan hareket edilecektir. Sınıf öğretmenliği anabilim dalı ile ilgili lisansüstü düzeyde yapılmış tez çalışmalarının ilgili konu muhtevasına ve başlık içeriğine sahip Türkiye'de lisansüstü öğrenim gören

araştırmacılarca gerçekleştirilmiş tezlerinin Yüksek ğretim Kurulu (YK) Yayın ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nda indekslenme çalışmalarının hatasız ve eksiksiz olarak yapıldığı varsayılmıştır. Ayrıca kapsam alanına dahil edilmiş lisansüstü tezlere araştırmacı tarafından kayıpsız ulaşıldığı varsayılmıştır.

1.7. Sınırlılıklar

Bu alışma konu başlığında olduğu gibi sınıf ğretmenliği anabilim dalına ilişkin;

1. Bu alışma konu başlığında 2017-2021 yılları arasında Türkiye'de yapılmış olan, izin durumu serbest lisansüstü tez çalışmaları ile sınırlıdır.
2. Konu kapsamında yer alan tezlere en son 26.12.2021 tarihinde ulaşılmıştır.
3. Bu araştırma Yüksek ğretim Kurulu Yayın ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tez merkezinde (YÖK TEZ) erişime açık olan veya tam açık olmadığı için ilgili tezlerin zet kısımlarından yararlanılmış tezlerle sınırlıdır.
4. Bu araştırmanın verileri içeriğinde "sınıf ğretmenliği anabilim dalı" kapsamı bulunan tezlerle sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Sınıf ğretmenliği: Devlet okullarının ilköğretim birinci kademesinde görev yapan ğretmenler.

Lisansüstü Tez: Yüksek lisans ve doktora düzeyinde yazılan ve iddiaya dayanarak bir öneri, fikir ileri sürmeye yarayan yazılı ve basılı eser.

Doküman İncelemesi: Bir olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyalin analizine verilen isimdir.

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmaya yönelik ilgili kavramlar kuramsal olarak açıklanmıştır.

2.1.Kuramsal Çerçeve

2.1.1. Sınıf Öğretmenliği

Öğretmenlik toplumsal yaşamın ilk mesleklerinden biri olarak tanımlanabilir. Geçmişten günümüze birçok farklı amaçtan dolayı öğretmenlere ihtiyaç duyulmuştur. Toplumsal yaşamın işlerlik kazanmasında öğretmen olarak nitelendirilebilecek aktarıcılarının önemi büyüktür. Toplumun niteliği eğitim faaliyetlerinin sonucunda gelişim gösterebilir. İkel toplumlarda bile eğitim toplumsal yaşam dinamiğini, sahadaki ekonomik pratikleri etkilediği gibi günümüzde de başta sosyal sorunların çözümü ve uyumlu bir yaşam olmakla beraber refah seviyesine etki eden bir öneme sahiptir. Toplumun refah sevişesinin artışından sosyal meselelerin çözümüne kadar her faktörün altında yatan eğitim pratiği ancak ve ancak nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesi ile mümkündür. Nitelikli öğretmen ise nitelikli bir eğitimin çıktısı olacağında bu ilişkiel süreç sonuç durumu bir paradoksuda doğurur. Bu yüzden öğretmenler toplumda standartları geliştiren ve değıştiren bireylerdir. Eğitimdeki standartların gelişmesi öğretmenle doğrudan ilişkilidir (Adıgüzel, 2008).

Günümüz bilgi toplumu öncesinde toplum içerisinde öğretmenler “her şeyi bilen kimse” olarak nitelendirilmiş, öğretmen yetiştiren kurumlarda bu savdan hareketle öğretmen yetiştirilmiştir. Öğretmen yetiştirme noktasında ülkemiz özelinde tanzimat dönemiyle beraber yeni yaklaşımlar belirmiş, cumhuriyet döneminde bilimsel bir zemine oturtulmuş ve özellikle 1996 yılından sonra toplumun ihtiyacı olan ve öğretmenden toplumun beklentilerine uygun olarak birer profesyonel iş gören mantığında yetiştirme eğitimleri planlanmıştır. 1996 öğretmen yetiştirmede önemli bir kesittir. 1996 öncesi dönemlerde öğretmenden beklentiler farklılaşmış olup öncelik yetiştirdiği öğrencilerin yaşadığı çevreye, sosyo-ekonomik koşullara adapte bireyler olması beklenmiştir. Bu zaman diliminde kırsal alan başta olmak üzere insanların öğretmene karşı her zaman olumlu algıları olmuş ve öğretmenden beklenti “her şeyi bilen kişi” olması olmuştur. Bu dönem öğretmenlik için yarı profesyonel bir meslek denilebilir. Zira öğretmen bu dönemde sadece okulda öğretmen olmamıştır. Çarşı-pazar kısacası kamusal alanın tamamında

öğretmen “her şeyi bilen kişi” itibarı ve saygısı görmüştür. Öğretmen yetiştirme kurumlarında kullanılan programlarda yer alan dersler de bu özelliklerde öğretmenleri yetiştirmeyi misyon edinmişler, eğitim fakülteleri diğer fakültelerden farklı görünüm kazanmıştır (Üstüner, 2004).

Öğretmen eğitimi için müfredat standartları geliştirmenin amacı nitelikli öğretmenler yetiştirmektir. Öğretmenlerin toplumdaki değişim ve gelişim ışığında yenilik yapabilmeleri için mümkün olan en iyi şekilde yetiştirilmesi için öğretmenlere yönelik müfredatlar sürekli olarak geliştirilmekte ve yenilenmektedir. Yeniliklerin tanıtılması için ihtiyaç duyulan araştırmalar tüm eğitim bilimlerinde yapılmaktadır (Adıgüzel, 2008).

Eğitim bilimciler için eğitim fakültelerinde nitelikli öğretmenler yetiştirmek ilk amaçtır. Bu kurumlarda verilen eğitimler öğretmenleri mesleğe hazırlar. Eğitim fakültelerinde birçok farklı alanın bulunmasının yanı sıra eğitimin en köklü alanlarından biri de sınıf öğretmenliğidir. Sınıf öğretmenleri, eğitim sürecinin temelini oluşturan bireylerdir. Bu nedenle, büyük önem taşırlar. “Sınıf öğretmenlerinin günümüzün hızla gelişen ve yenileşen özelliklerine uygun olarak yetiştirilmesi, geleceğe yön verecek olan yeni kuşakların nitelikli olarak yetişmeleri açısından büyük önem taşımaktadır” (Aydın, Şahin ve Topal, 2008). Çünkü sınıf öğretmeni eğitim hayatına entegre edilen bireyin tanıştığı ilk profesyonel meslek sahibi kişidir. Ailesi ve yakın çevresi dışında en fazla zamanı geçirdiği, yönlendirmelerine, koruyup kollamalarına, ilgisine ihtiyaç duyduğu kişidir. Ayrıca eğitim hayatına ilk adımını atan kişi sınıf öğretmeni sayesinde okumayazmayı, matematiksel işlemleri, sosyal yaşamın kurallarını, bilimin ilk sesini duyar. Bu sebeple sınıf öğretmenin eğitim kurumu içerisindeki ilk olmasından dolayı yeri ve önemi çok büyüktür.

Bugün sınıf öğretmenlerini yetiştirirken yapılacak en ufak olumlu katkı ileride öğrencilerin daha iyi eğitim almaları için atılmış adımlar olacaktır. Bu bakımdan sınıf öğretmenlerinin ve onları yetiştiren öğretmenlerin gelecek nesillerin eğitiminde etkisi oldukça fazladır. Özetle, sınıf öğretmenlerinin şimdi ve gelecekte büyük bir etkisi vardır. Bu açıdan sınıf öğretmenlerinin yetiştirilmesinde eğitim bilimlerindeki akademisyenlere, eğitim fakültelerine büyük sorumluluk düşmektedir. Eğitim fakültelerinin temel amaçları ve kuruluşlarında ki misyon ve vizyonda da bu yöndedir. Ayrıca sınıf öğretmenleri de alanlarında kendilerini geliştirmeli ve güncel konulara hâkim olmalıdır.

Sınıf öğretmenleri eğitim fakültelerinde birbirinden farklı birçok alanda eğitim alıp kamu veya özel sektör bünyesinde ilköğretim kademesinde istihdam edilmektedirler. Günümüzde memur vasfında kamu bünyesinde en çok görev yapan öğretmen branşı sınıf öğretmenliğine aittir. Sınıf öğretmenleri en ücra köy okullarında kasabalara, şehirlere, metropollere kadar değişik coğrafi alan ve mekanlarda mesleklerini profesyonelce icra etmektedirler. Burada profesyonel vurgusu önemlidir. Çünkü öğretmenlik meslek kanunu da hali hazırda hazırlanan, belirli kriterleri yerine getirmiş, en az lisans düzeyi eğitim almış kişilerce icra edilir. Bu sebepler üzerinde çok fazla kutsallık atfı ve fedakârlık payesi taşısada öğretmenlik profesyonel bir meslektir.

2.3.İlgili Araştırmalar

Karadağ (2009), gerçekleştirdiği araştırmasında durum çalışması modelini yöntem olarak seçmiştir. Araştırmanın hedef evreni olarak, Türkiye’de eğitim bilimleri alanında 2003–2007 yılları arasında gerçekleştirilen 324 doktora tezi bulunmuştur. Araştırmada araştırmacı tarafından geliştirilen iki adet veri toplama aracı kullanılmıştır. Bunlar; Tematik Yapı Belirleme Formu ve Eğitim Araştırmaları Değerlendirme Ölçütleri Formu’dur. Verilerin analizinde üçgenleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen sonuçlara dayalı olarak tezlerin tematik olarak tutum ve başarı temalarına odaklandığı ancak yeterli metodolojik kalite ve kusursuzlukta olmadığı sonucuna varılmıştır.

Tavşancıl (2010), tez formatında raporlaştırılan bu projenin amacı, Türkiye’de devlet üniversiteleri bünyesinde yer alan eğitim bilimleri enstitülerinde 2000-2008 tarihleri arasında yayınlanmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerine uygunluğu açısından incelenmesidir. Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan araştırmada doküman analizi kullanılmıştır. Tezlerin betimsel ve kategorik içerik analizi ile çözümlendiği bu çalışmada, materyal “Değerlendirme Formu” kullanılarak toplanmıştır. Araştırma, araştırmanın öncelikle nicel ve tarama modeli kullanılarak yürütüldüğünü ve verilerin olasılık dışı bir örneklemeden oluşturulan bir çalışma grubundan toplandığını tespit etmiştir. Ayrıca araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tezlerde sıklıkla kullanılan veri analizi tekniklerinin t testi, ANOVA ve korelasyon olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bağcı (2012), tarafından gerçekleştirilen araştırma metodolojik değerlendirme olarak tasarlanmıştır. Araştırmada, bilim dalı ve anabilim dalı sınıf öğretmenliği kapsamına

giren lisansüstü tez çalışmaları irdelenmiştir. Araştırmada kriter olarak belirlenen hedef ölçütlere uygun, YÖK TEZ merkezinde görüntüleme izni açık olan toplam 571 teze çalışmasına ulaşılmıştır. Gerçekleştirilen bu araştırmada veriler epistemolojik doküman analizi metodu ile toplanmıştır. Araştırmanın toplanan verilerinin analizinde içerik analizine dayalı veri analizi metodlarından frekans analizi kullanmak tercih edilmiştir. Araştırmanın ulaşılan bulgularına göre; incelenen lisansüstü tez çalışmalarında en çok kullanılan desen türü tarama modeli araştırmalar olduğu, çalışmaların örnekleme tekniği olarak en sık basit tesadüfi örnekleme tekniğinin kullanıldığı, araştırmada örneklem gruplarının öğrenci ve öğretmen katılımcılardan sıklıkla oluştuğu, ulaşılan verileri analiz ederken ise en sık t testi, betimsel istatistiksel ve ANOVA tekniklerinin kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tatlı ve Adıgüzel (2012), sahada gerçekleştirdikleri araştırmalarında 2000- 2010 yılları arasında Türkiye’de karşılaştırmalı eğitim üzerine yayımlanan lisansüstü tez çalışmalarını irdemişlerdir. Araştırmanın veri toplama yöntemi olarak belgesel tarama yöntemi kullanılmış ve elde edilen materyal betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırma tezleri; Yıllar içinde karşılaştırmalı eğitim yaklaşımları ve veri toplama tekniklerine göre referans alanlar ve ülkeler incelenmiştir. Araştırma sonucunda karşılaştırmalı eğitim tezlerinin ağırlıklı olarak yüksek lisans düzeyinde olduğu, karşılaştırmaların çoğunun temel eğitime odaklandığı ve AB ülkeleri ile yapıldığı, karşılaştırmaların yatay bir yaklaşıma ve belgesel analize dayalı olduğu tespit edilmiştir.

Özenç ve Özenç (2013), gerçekleştirdikleri araştırmalarında da nitel desende doküman incelememodelini kullanılmışlardır. Araştırmada detaylı tarama bölümünde YÖK Tez merkezinde yayımlanmış, araştırmacısı tarafından izin durumuna “izinli” olarak serbest bırakılmış, “2010–2012” yıl aralığında gerçekleştirilmiş ve tez adı “sınıf öğretmeni” olarak yazılıp taranan tezler çalışmanın hedef örnekleme olarak kullanılmıştır. Bu arama kriterleri kapsamında taranan lisansüstü tezler arasından sınıf öğretmenleri üzerinde yapılmış ve yayımlanmış 78 adet lisansüstü tez çalışması çözümlenmeye seçilmiştir. Verilerin analizinde frekans, temel istatistik ve yüzde hesaplamaları yapılmıştır. Bu araştırmanın sonucunda ulaşılan sonuçlardan bazıları şunlardır; en çok lisansüstü tez çalışmasının 2010 yılında yapıldığı, yüksek lisans düzeyindeki tezlerin doktora düzeyinde yayımlanan tez çalışmalarından daha fazla olduğu, araştırma kapsamında incelenen tezlerin modellemelerinin neredeyse tamamının tarama deseninde

gerçekleştirildiği, araştırma kapsamına alınan lisansüstü tez çalışmalarının örneklem sayısının daha çok 101-200 katılımcı arasında sınırlı kaldığı, veri toplama aracının anketlerin kullanıldığı, araştırmanın ulaşılan verilerinin analizinde en çok sık istatistik paket programının SPSS olduğu, en fazla kullanılan istatistik tekniklerinin frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, t testi ve tek yönlü varyans analizinin olduğu tespit edilmiştir.

Küçüköglü ve Ozan (2013), yapmış oldukları çalışmalarında 2008-2012 yılları arasında sınıf öğretmenliği alanında yapılmış lisansüstü tezleri incelemişlerdir. Tezler betimsel yaklaşım çerçevesinde belgesel analizi yapılarak incelenmiş ve her tez için "Tez Sınıflandırma Formu" kullanılarak içerik analizi yapılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre tezlerin çoğunun nicel araştırmalar olduğu, tanımlayıcı anket türü, anket veya ölçeklerin tezde sıklıkla kullanıldığı, öğretmenlere ve 1-5 ilkokul öğrencisine anket yapıldığı ve bir t-varyans istatistikleri testi ve analizi kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Şahin, Calp, Bulut ve Kuşdemir (2013), çalışmalarında sınıf öğretmenliği eğitimi alanında 2005-2010 yılları arasında yapılmış lisansüstü tezler incelenmiştir. Araştırma tarama modelinde tasarlanmış ve veriler doküman analizi kullanılarak toplanmıştır. İncelenen tezde en fazla nicel yöntemin kullanıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca çalışmanın kapsadığı çalışma grubundaki tezlerin çoğu öğretmen ve ilkokul öğrencileridir. Araştırmanın bir diğer sonucu da en popüler veri toplama araçlarının anket ve ölçekler olmasıdır.

Şenyurt ve Özkan (2017), bu çalışma ile eğitimde ölçülme ve değerlendirme alanındaki tezleri tematik ve metodolojik bir bakış açısıyla irdelemiştir. Betimsel bir çalışma olan bu araştırmada, doküman incelemesi yöntemiyle araştırmanın verileri elde edilmiştir. Çalışma kapsamında YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde eğitimin ölçülmesi ve değerlendirilmesi alanında yayınlanan tüm tezler incelenmiştir. Toplam 166 tezin incelendiği çalışmada, araştırmacıları incelemek için araştırmacı tarafından geliştirilen tez inceleme formu kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre en fazla tez 2009-2012 yıllarında yayınlanmış, en fazla tez danışmanlığı yardımcı doçentler tarafından yapılmış, anketler ağırlıklı olarak tarama modelinde tasarlanmış, en basit tesadüfi örnekleme ve tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Yöntem, tezde en çok veri toplama aracı olmuştur. Sonuçlar ölçek ve anket üzerinden elde edilmiştir.

Akpınar, Kazu ve Erdamar (2018) sınıf öğretmenleri ve sınıf öğretmeni adayları ile ilgili lisansüstü doktora tezlerini belirlenen kriterlere göre incelemişlerdir. Çalışma tarama modeli ile tasarlanmıştır. YÖK Ulusal Tez Merkezi'nden alınan tezler 2006-2016 yılları ile sınırlandırılmıştır. Bu şekilde çalışmada 97 tez elde edilmiştir. Çalışmaya dahil edilen her tez için Tez Kodlama Formu (TKF) kullanılarak içerik analizi yapılmıştır. Araştırmada toplanan veriler ışığında, ölçek ve formların ardından testler, gözlem, anket ve görüşme tekniklerinin en yaygın olarak kullanılan model ve veri toplama araçları olduğu sonucuna varılmıştır.

Özenç ve Özenç (2018), bu çalışmada doküman araştırması yönteminin kullanarak 2002-2018 arasında gerçekleştirilen 140 adet tez incelenmiştir. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından araştırma sorularına göre hazırlanan “Tez Tarama Formu” ile toplanmıştır. Verilerin frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; en fazla tezin 2010 yılında hazırlandığı, incelenen tezlerin 81’inde araştırma modeli olarak tarama modelinin kullanıldığı, tezlerin yarıya yakınına yardımcı doçent unvanlı öğretim üyelerinin danışmanlık yaptığı, tezlerde en fazla çalışılan konunun Türkçe öğretimi olduğu, en az çalışılan konulardan birinin ise ilk okuma ve yazma öğretimi olduğu belirlenmiştir.

Şahin (2019), gerçekleştirmiş olduğu çalışmada 2008-2018 yılları arasında Türkiye’de Sınıf Öğretmenliği alanında yapılan lisansüstü çalışmaları incelemiştir. Nitel araştırma desenlerinden betimsel içerik analizine dayanarak araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada örneklem olarak 2008-2018 yılları arasında Sınıf Öğretmenliği alanında YÖK tez veri tabanından ulaşılabilir durumda olan lisansüstü tezler kullanılmıştır. Araştırma sonucunda çalışmaların en sık 2009 yılında yapıldığı, en çok nicel anket yönteminin kullanıldığı ve en çok anket modelinin tercih edildiği tespit edilmiştir. Çalışma grubunun çoğunlukla öğrenci ve öğretmenlerden oluştuğu ve anketin tercihen veri toplama aracı olarak kullanıldığı görülmüştür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde; araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplanma aracı hakkında bilgi ile verilerin toplanması ve çözümlenmesinde kullanılan usul ve teknikler açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Sınıf öğretmenliği anabilim dalı konulu ve başlık içeriğine sahip lisansüstü tez çalışmalarının tematik, metodolojik ve istatistiksel yönlerinden analizinedayanarak gerçekleştirilen bu araştırmanın yöntemi nitel araştırma desenlerinden doküman analizi olarak belirlenmiştir. Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tez çalışmalarından üretilen veriler içerik analiz yoluyla bulgulara dönüştürülmüş, ulaşılan bulgular yorumlanarak araştırmanın sonuç raporu yazılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın hedef evrenini YÖK Ulusal Tez Merkezinde arşive edilmiş, Sınıf öğretmenliği anabilim dalı konusunu kapsayan, yayın izin durumu serbest olan, Türkçe dilinde yazılmış, yüksek lisans ve doktora tezleri oluşturmaktadır. Hedef evren kapsamında örnekleme alma yoluna gidilerek, alan güncelliğini koruduğu varsayılan son beş yıl (2017-2021) içerisinde yazılıp yayımlanmış lisansüstü tezler araştırmanın kaynak örnekleme olarak seçilmiştir. Örneklemde 43 farklı lisansüstü tez çalışması yer almış, bu tez çalışmalarının tamamının yüksek lisans tezi olduğu görülmüştür.

3.3. Veri Kaynakları

Araştırmada veri toplama aracı olarak doküman analizi yöntemi kullanılmış, ulaşılan veriler içerik analizi ile bulgulara dönüştürülmüştür. Araştırmanın verileri iki safhada toplanmıştır. İlk aşamada örneklem grubunda yer alan Sınıf öğretmenliği anabilim dalı konulu lisansüstü tez çalışmaları YÖK Ulusal Tez Merkezinin web sitesinden taranmış ve bilgisayar ortamına indirilmiştir. Araştırmanın İkinci safhasında ise bilgisayar ortamına aktarılan lisansüstü tez çalışmalarının çözümlenerek bulgulara dönüştürülmesine geçilmiştir. Araştırma kapsamında ulaşılan ve çalışmanın örnekleme oluşturan lisansüstü tez çalışmaları içerik analizi formlarına salt veri olarak işlenmiş, tablolarla açıklanıp yorumlanmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Bu araştırmanın verileri YÖK Ulusal Tez Merkezi web sitesinde indekslenen tez çalışmalarının “Sınıf öğretmenliği anabilim dalı” anahtar kelimeleri altında taranması ve 2017-2021 yılları arasında son 5 yıl içerisinde yayımlanan tezlerin örnekleme alınması ile toplanmıştır. Tarama sonucunda 43 adet yüksek lisans tezine ulaşılmış, bu yıl aralığında yayımlanan herhangi bir doktora tezine rastlanmamıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Araştırmanın örneklemini oluşturan Ulusal Tez Merkezi web sitesinde indekslenen “Sınıf öğretmenliği anabilim dalı” başlığına sahip lisansüstü tez çalışmaları betimsel analiz tekniğine dayalı olarak incelenmiş, ulaşılan veriler bulgulara dönüştürülmüştür. Bu kapsamda 43 lisansüstü tez çalışmasına ulaşılmıştır. Ulaşılan tez çalışmaları araştırmanın ana problemine bağlı olarak incelenmiştir. Araştırmanın alt problemleri dikkatinde analiz edilerek tablo ve istatistik verilere dönüştürülüp bulgular bölümüne işlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR

Çalışmanın bu kısmında Türkiye’de Sınıf öğretmenliği anabilim dalı kapsamında lisansüstü eğitim gören araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiş ve YÖK TEZ merkezinde yayımlanarak veri kaydı tutulmuş olan lisansüstü tez çalışmalarının doküman inceleme metodu dayanağında içerik analizi sonucunda ulaşılan bulgularına yer verilmiştir. İlgili başlıklar bağlamında ulaşılan bulgular sınıflandırılmış, tablolarla ve yorumlarla açıklanarak aşağıda verilmiştir.

4.1. Tezlerin Yılları ve Türleri

Araştırmanın problemi ve alt problemleri kapsamında YÖK TEZ ilgili başlıkta gerçekleştirilen tarama sonucunda 2017-2021 yılları arasında yayımlanmış toplam 43 lisansüstü tez çalışması bulgusuna ulaşılmıştır. Ulaşılan bu tezlerin yayım yıllarına ve akademik yayım türlerine göre dağılım aralığı aşağıda yer alan tablo 4.1’de gösterilmiş ve açıklanmıştır

Tablo 4. 1. Tezlerin yıllara ve türlere göre dağılımı

Yapıldığı Yıl	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	Frekans	Yüzde(%)	Frekans	Yüzde(%)	Frekans	Yüzde(%)
2017	5	11,6	0	0	5	11,6
2018	9	20,9	0	0	9	20,8
2019	20	46,5	0	0	20	46,5
2020	7	16,2	0	0	7	16,2
2021	2	4,6	0	0	2	4,6
Toplam	43	100,0	0	00,0	43	100,0

Tablo 4.1’de verilen istatistik bulgular irdelendiğinde araştırma kapsam alınmış 43 farklı lisansüstü tez çalışmasının olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Tezlerin yayımlandığı yıllar örneklem seçiminden dolayı 2017-2021 aralığında değişmektedir. Aynı yayım dönemi içerisinde konu başlığı ve içerik muhtevası bakımından benzer çalışmaların yayımlandığı en yüksek frekans değeri 2019 yılına ait olup 20 (F) farklı çalışma yayımlanmıştır. Yayımlanan tezlerin 2019 yılında yığılım göstermesinin nedeni lisansüstü eğitim yönetmeliğinde yapılan değişiklikten kaynaklanıyor olabilir. Çünkü lisansüstü eğitimde kayıt yaptırıp tezini tamamlamayan araştırmacı yığılımını azaltmak 2018 yılında yönetmelik değişikliğine gidilmiş, tez dönemi süresi 2 yıl ile sınırlandırılmıştır. Bu sebeple 2019 yılı tez dönemine geçip tezini tamamlamayan araştırmacılar için son yıl olmuş, bu

durumda 2019 yılında yayımlanan tez sayısını nicel değer olarak arttırmış olabilir. Bununla beraber aynı dönem sınıf öğretmenliği anabilim dalı kapsamında doktora türünde lisansüstü çalışmanın olmaması şaşırtıcı bir bulgudur.

4.2. Tezlerin Üniversiteler Göre Dağılımı

Araştırmanın problem durumu kapsamında ilgili konu kapsamında yer alan lisansüstü tez çalışmalarının yayımlandığı üniversiteler aşağıda yer alan tablo 4.2’de gösterilmiştir.

Tablo 4. 2. Tezlerin üniversitelere göre dağılım

No	Üniversite	Frekans	Yüzde (%)
1	Zonguldak Üniversitesi	16	37,2
2	Çukurova Üniversitesi	8	18,6
3	Gazi Üniversitesi	6	13,9
4	Kırıkkale Üniversitesi	5	11,6
5	İstanbul Aydın Üniversitesi	3	6,9
6	Dicle Üniversitesi	1	2,3
7	Yıldız Menderes üniversitesi	1	2,3
8	Uşak Üniversitesi	1	2,3
9	Atatürk Üniversitesi	1	2,3
10	Düzce Üniversitesi	1	2,3
Toplam		43	100,0

Tablo 4.2’ye incelendiğinde araştırma konusu kapsamında yer alan lisansüstü tez çalışmalarının 10 farklı üniversitede gerçekleştirildiği bulgusuna ulaşılmıştır. Buna göre Zonguldak Üniversitesinde 16 (F), Çukurova Üniversitesinde 8 (F), Gazi Üniversitesinde 6 (F), Kırıkkale Üniversitesinde 5 (F), İstanbul Aydın Üniversitesinde 3 (F) ve diğer üniversitelerde 1’er olmak üzere araştırmaların üniversite dağılımları gösterdiği görülmüştür. YÖKTEZ veri merkezinde “Sınıf öğretmenliği anabilim dalı” arama başlığında 2017-2021 yılları arasında gerçekleştirilen lisansüstü tez çalışmalarının Türkiye’de lisansüstü eğitim veren üniversite sayısı düşünüldüğünde sınırlı üniversiteler özelinde kaldığı görülmüştür. Bu durumun nedenleri düşünüldüğünde eğitim fakültelerinde anabilim dallarının isimlerinin değişmesi ve YÖK TEZ veri merkezine lisansüstü tez çalışmalarının farklı anabilim dalı isimleri ile gönderilmesi olabilir. Diğer taraftan sınıf öğretmenlerinin okullarındaki ders yoğunluğu, haftanın 5 günü okullarına gitmelerini gerektiren ders programlarının olması sınıf öğretmenlerinin lisansüstü eğitim

olanaklarından faydalanmalarını olumsuz etkilemektedir. Ayrıca akademide sınıf öğretmenliği anabilim dalına farklı branşlarda lisansüstü eğitim almış akademisyenlerin toplanması sınıf öğretmenlerini farklı dallarda lisansüstü eğitim almaya itmiş olabilir.

4.3. Tezlerin Problem Cümleleri

Araştırmaya konu lisansüstü tez çalışmalarının problem cümleleri ele alınarak kategorileştirilmiş ve açıklanmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda yayımlanan lisansüstü tez çalışmalarının hepsi hayat bilgisi ve sosyal bilgiler derslerinde kavramlar, kavramların ele alınış biçimi ve kavram öğretimi ile ilgilidir. Aşağıda yer alan tablo 4.3'te araştırma konusu kapsamında incelenen lisansüstü tez çalışmalarının problem cümlelerinin yöneldiği kökler açıklanmıştır.

Tablo 4. 3. *Problem konusuna göre tezler*

Konu	Frekans	Yüzde (%)
Okuma- Yazma Becerisi/ Türkçe Öğretimi	12	27,9
Alternatif Öğrenme Ortamları	8	18,6
Üstün Yetenekli Öğrenciler	3	6,9
Okulda Şiddet	3	6,9
Akademik Motivasyon	3	6,9
Fen Öğretimi	3	6,9
Veli Tutumu/ Öğrenci Başarısı	2	4,6
Öğretmen Görüşleri	2	4,6
Görsel Algı	2	4,6
Özel Öğrenme Güçlüğü	2	4,6
Matematik Öğretimi	1	2,3
Kapsayıcı Eğitim	1	2,3
Öğretimsel Liderlik	1	2,3
Toplam	43	100,0

Tablo 4.3'e göre ilgili konu kapsamında yayımlanmış lisansüstü tez çalışmalarının problem konuları ilköğretimde yer alan sorunlar üzerinedir. Araştırmanın örneklemini olarak ele alınan lisansüstü tez çalışmaları içerisinde en fazla irdelenen konu Okuma-Yazma Becerisi/ Türkçe Öğretimi (F=12) üzerine olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu durumun nedeni bireyin eğitim hayatı içerisindeki en önemli durak noktası olan ilköğretimde eğitim faaliyetlerine okuma yazmayı öğrenerek başlaması, bazı öğrencilerin okuma ve yazmayı geç öğrenmesi, çeşitli sorunlar yaşaması sınıf öğretmenliği anabilim dalında lisansüstü tez çalışması ortaya koyan araştırmacıların dikkatini çekmiş olabilir. Eğitimde- öğretim sürecinde hep daha iyiye doğru bir eğilim vardır. Bu eğilimler akademi çıkışlı olmaktadır. Bu sebeple ilköğretimde Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler, Fen Bilgisi konu kapsamında

yer alan derslerin öğretimi için alternatif modeller ortaya konmaktadır. Sınıf öğretmenliği anabilim dalında lisansüstü tez çalışması yapan araştırmacıların önemli bir bölümü (F=8) alternatif eğitim araçlarını, modellerini okul ortamına taşıyarak etkinliklerini sınamıştır.

Diğer araştırma problemi konuları ise eğitim bilimlerinin genelinde araştırma yapan çalışmacılarla aynı sorun odağında birleştiği görülmektedir. Bu durumun nedeni eğitimin kademe, tür ve bölgesine bakılmaksızın benzer sorunlar muhteva eden yapısından kaynaklanıyor olabilir.

4.4. Tezlerin Araştırma Desenleri

Araştırmanın konusu bağlamında incelenen lisansüstü tez çalışmaları araştırma yöntemleri başlığında incelenerek kullandıkları desen ve desen türlerine göre analiz edilmiş ve ulaşılan bulgular aşağıda yer alan tablo 4.4’te açıklanmıştır.

Tablo 4. 4. *Tezlerde kullanılan araştırma desenleri*

Araştırma Deseni	Frekans	Yüzde(%)
Nicel/İlişkisel Tarama	16	37,2
Nicel/ Durum Analizi	9	20,9
Nicel/ Deneysel	7	16,2
Karma/ Sıralı	4	9,3
Nitel/ Eylem Arş.	3	6,9
Nitel/ Doküman İnceleme	3	6,9
Nitel/ Temel Araştırma	1	2,3
Toplam	43	100

Tablo 4.4.’te yer alan açıklamalara göre araştırma konusu bağlamında incelenen lisansüstü tezlerin 16’sı (F) nicel türde ilişkisel tarama modelinde, 9’u (F) nicel türde durum analiz, 7 (F)’si ise nicel türde deneysel desen olarak gerçekleştirilmiştir. Konu kapsamında yapılan çalışmaların desen olarak nicel türde sıklığı bulgusuna ulaşılmıştır. Nicel desende gerçekleştirilen araştırmalar bir konunun geniş katılımcı kitleleri ile temel eğilimlerinin belirlenmesi üzerinedir. Eğitim bilimlerinde araştırma metodolojisi içerisinde nicel desen türünde araştırmalara sık başvurulmaktadır. Bununla beraber nitel türde araştırmalarda eğitim bilimleri kapsamında başvuru bir tür olsa da inceleme kapsamına alınan son beş yıl içerisinde yeterli bir çalışmanın olmadığı görülmektedir.

4.5. Tezlerin Örneklem Büyüklüğü

Araştırmanın konusu kapsamında incelenen lisansüstü tez çalışmalarının örneklem büyüklükleri incelenmiş, aşağıda yer alan tablo 4.5'te ulaşılan bulgular gösterilmiştir.

Tablo 4. 5. *Tezlerin örneklem büyüklüğü*

Örneklem Büyüklüğü	Frekans	Yüzde %
1-50	18	41,8
51-100	5	11,6
101-150	3	6,9
151-200	2	4,6
201-250	1	2,3
251-300	2	4,6
301-350	3	6,9
351-400	1	2,3
400 ve Üzeri	8	18,6
Toplam	43	100,0

Tablo 4.5'te araştırma konusu kapsamında incelenen lisansüstü tez çalışmalarının örneklem büyüklüklerine yer verilmiştir. Buna göre incelenen lisansüstü tezlerin büyük çoğunluğunda katılımcı sayısının az olduğu, frekans değeri en yüksek katılımcı grubunun 18 (F) değeri ile 1-50 katılımcının yer aldığı örneklem büyüklüğüne sahip grup olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu durumun nedeni araştırmaların desen türlerinden kaynaklı olabilir. Nicel deneysel desenli çalışmalar ve diğer nitel desenli çalışmalar görece olarak az katılımcı ile gerçekleştirilen çalışmalardır. Araştırmanın örneklemini oluşturan lisansüstü tez çalışmalarının büyük çoğunluğunun araştırma deseni küçük örnekleme uygun olması bu durumun nedeni olabilir. Bununla beraber 400 ve üzeri katılımcıdan oluşan örnekleme sahip lisansüstü tez çalışmasının da 8 (F) olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Buna ilave olarak ara değer olarak kabul edilebilecek örneklem büyüklüğüne sahip lisansüstü tez çalışması da oldukça fazladır. Bu durumun nedeni de araştırmaların büyük çoğunluğunun nicel desende ilişkisel ve tarama modeli çalışmalar olması olabilir.

4.6 Tezlerin Örneklem Türleri

Araştırma konusu kapsamında incelenen lisansüstü tez çalışmalarının örneklem türleri incelenmiş ve aşağıda yer alan tablo 4.6'da gösterilmiştir.

Tablo 4. 6. *Tezlerin örneklem türleri*

Örneklem Türü	Frekans	Yüzde %
Kolay Ulaşılır Örneklem	11	25,5
Yok	7	16,2
Basit Tesadüfi Örneklem	6	13,9
Amaçsal Örneklem	4	9,3
Max. Çeşitlilik Örneklem	4	9,3
Random Örneklem	4	9,3
Uygun Örneklem	4	9,3
Küme Örneklem	2	4,6
Seçkisiz Örneklem	1	2,3
Toplam	43	100,0

Tablo 4.6'da çalışma kapsamında incelenmiş lisansüstü tez çalışmalarının örneklem türleri görülmektedir. Buna göre araştırmacıların çalışmalarında en sık kullandığı örneklem türü Kolay Ulaşılabilir Örneklem (F= 11) olarak görülmekte olup bunu sırası ile Basit Tesadüfi Örnekleme (F=6) takip etmiştir. Bunlarla beraber ulaşılan lisansüstü tez çalışmalarının 7 (F)'sinde örneklem kullanılmamış veya yöntem bölümünde örneklem türü açıklanmamıştır. Seçilen örneklem türlerinde dikkat edilen ilk kriter araştırmanın yöntemi olmuş olabilir. Araştırmacılar çalışmalarının yöntemlerini dikkate alarak örneklem seçimlerini belirlemişlerdir. Kolay Ulaşılabilir Örneklem türünün en çok tercih edilen yöntem olmasının bir diğer nedeni araştırmacıların çevrelerinde kolayca ulaşacakları, maliyet açısından en az girdi yaratacakları çalışmalar seçmiş olması olabilir.

4.7. Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Teknikleri

Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tez çalışmalarının veri toplama teknikleri incelenmiş ve aşağıda yer alan tablo 4.7'de ulaşılan bulgular açıklanmıştır.

Tablo 4. 7. *Veri toplama araçları*

Veri Toplama Teknikleri	Frekans	Yüzde (%)
Yarı Yapılandırılmış Gör.	13	17,8
Anket	13	17,8
Tutum Ölçeği	12	11,1
Başarı Testi	12	16,4
Doküman İnceleme	4	5,4
Katılımlı Gözlem	3	4,1
Video	3	4,1
Saha Notu	2	2,7
Ses Kaydı	2	2,7
Okuma Etkinliği	2	2,7
Öğrenci Port folyosu	1	1,3
Günlük	1	1,3
Dereceli Puanlama	1	1,3
Beceri Testi	1	1,3
Teşhis Testi	1	1,3
Envanter	1	1,3
Kavram Karikatürü	1	1,3
Toplam	73	100,00

Tablo 4.7’de görüldüğü üzere araştırmaya konu lisansüstü tez çalışmalarında kullanılan veri toplama teknikleri görülmektedir. Buna göre konu kapsamında incelenen lisansüstü tezlerin 13 (F)’ü yarı yapılandırılmış görüşme yapılarak, 13 (F)’ü anketler aracılığı ile, 12 (F)’si tutum ölçeği kullanılarak, 12 (F)’si başarı testleri kullanarak verilerini toplamış görülmektedir. Araştırmanın örnekleminde 43 lisansüstü tez çalışması bulunurken 73 farklı veri toplama tekniği kullanılmıştır. Ohalde bir lisansüstü tez çalışmasında birden fazla veri toplama tekniği kullanılmış olabilir. Bu durum aynı zamanda araştırmaların yöntem kısmında belirlenen desenlerle yakından ilişkilidir. Nitel çalışmalarda ve karma desenli çalışmalarda ise en sık görüşme, yarı yapılandırılmış görüşme kullanılmaktadır. Bunun yanında alternatif veri toplama araçlarının kullanıldığı görülmemekte olup araştırmacıların alternatif veri toplama tekniklerinden çeşitli nedenlerle yönelim gösterdiği söylenebilir.

4.8. Tezlerin Veri Analizi Yöntemleri

Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tez çalışmalarının veri analiz tekniklerine göre dağılımı analiz edilmiş ve aşağıda yer alan tablo 4.8’de gösterilmiştir.

Tablo 4. 8. *Veri analiz yöntemleri*

Veri Toplama Teknikleri	Frekans	Yüzde %
T-Testi	20	27,0
İçerik Analizi	19	25,6
Anova	11	14,8
Kolerasyon	5	6,7
Çoklu Regrasyon	4	5,4
Man Whitene U	3	4,0
Pearson Momentler Çarpımı	3	4,0
Betimsel Analiz	2	2,7
Kruskal-Wallis	2	2,7
Atlasa.ti	1	1,3
Ki Kare	1	1,3
Tek Yönlü Varyans	1	1,3
Fidelman	1	1,3
Wilcoxon	1	1,3
Dereceli Puanlama	1	1,3
Toplam	74	100,00

Tablo 4.8’de açıklandığı üzere 15 farklı analiz metodu 43 ayrı lisansüstü tez içerisinde 74 defa kullanılmıştır. Araştırmaya dahil edilen Lisansüstü tezlerde en sık kullanılan veri analiz türü T-Testi (F=20) ve İçerik Analizi (F=19) şeklindedir. Bu analiz türlerini kullanılma sıklığı bakımından sırasıyla Anova (F=11), Kolerasyon (F=5) ve Çoklu Regrasyon (F= 4) şeklindeki analiz metot ve yöntemleri takip etmiştir. Nicel desende gerçekleştirilen çalışmalarda t-testi, anova, gibi analiz yöntemleri kullanılırken nitel desende gerçekleştirilen çalışmalarda içerik analizi ve betimsel analiz yöntemleri kullanılmıştır. Bununla beraber tabloda yer almasa da temel istatistik olarak adlandırılan ortalama, frekans, mod, medyan, standart sapma bütün lisansüstü tez çalışmalarında bir şekilde kullanım alanı bulmuştur. Lisansüstü tez çalışmaları bilimsel çalışmalar olup topladıkları verileri bulgulara dönüştürürken çeşitli analizleri yapmak zorundalardır. Bu analizler araştırmaların bulgularını oluşturduğu gibi araştırmanın bilimselliğinin de ispatı niteliğindedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümde çalışma kapsamında toplanan verilerden elde edilen bulgular ve yorumlar tartışılarak sonuç ifadelerine ve önerilere dönüştürülmüştür.

5.1. Tartışma

Araştırmanın örnekleme 2017-2021 yılları arasını kapsayan son 5 yıl içerisinde sınıf öğretmenliği anabilim dalında gerçekleştirilmiş lisansüstü tez çalışmalarından oluşmuştur. Hedef örneklem olarak son 5 yılda yayımlanmış tezlerin seçilmesinin nedeni alanın genel eğilimini ve gidiş yönünü belirlemek, güncel araştırma konularını ortaya koymaktır. Bu kapsamda en fazla lisansüstü tez çalışması 2019 yılında gerçekleştirilmiştir. Bu durumun nedeni lisansüstü eğitim yönetmeliğinde yapılan değişiklikler olabilir. Çünkü lisansüstü eğitimde yıl sınırlaması ve enstitülerden atılmak için yeterli kriterler yok iken bu dönemde şartlar değiştirilmiş, tez dönemi uzatma dahil 2 yıl olarak belirlenmiş, ikinci son yılda 2019 senesine rast geldiğinden eski dönemlerden kalan yarım çalışmaların tamamlanıp yayımlandığı görülmüştür.

Araştırma konusu kapsamında gerçekleştirilmiş lisansüstü tez çalışmalarının tamamı yüksek lisans düzeyinde çalışmalardan oluşmuştur. Bu durumun nedenleri irdelendiğinde sınıf öğretmenlerinin kendi alanlarında doktora yapmaktansa sınıf öğretmenliğini oluşturan parçalardan matematik, Türkçe, sosyal bilgiler, fen bilgisi ve diğer eğitim alanlarında doktora yapmayı tercih etmeleri bir neden olabilir. Çünkü bu alanda doktora yapanların sınıf öğretmenliği anabilim dalında istihdam edildiği görülmektedir. Bu durum doktora düzeyi eğitimde eğilimi sınıf öğretmenliğinden öte branşlara çeviriyor olabilir. Bir diğer gerekçe ise sınıf öğretmenliğinin boş gün esası olmadan haftanın beş günü okullarında derse girmeleri, lisansüstü eğitim için çalışma hayatlarında kendilerine zaman ayıramamaları olabilir.

Araştırma konusu kapsamında gerçekleştirilen lisansüstü tez çalışmalarının gerçekleştirildiği üniversiteler değerlendirildiğinde 10 farklı üniversitede 43 araştırmanın gerçekleştirildiği görülmüştür. YÖK TEZ veri merkezinde “Sınıf öğretmenliği anabilim dalı” arama başlığında gerçekleştirilen lisansüstü tez çalışmalarının Türkiye’de lisansüstü eğitim veren üniversite sayısı düşünüldüğünde sınırlı üniversitelerde kaldığı görülmüştür. Bu durumun nedenleri düşünüldüğünde eğitim fakültelerinde anabilim dallarının

isimlerinin değişmesi ve YÖK TEZ veri merkezine lisansüstü tez çalışmalarının farklı anabilim dalı isimleri ile gönderilmesi olabilir. Diğer bir taraftan kamu ve özel sektörde görev yapan sınıf öğretmeni sayısının çokluğu düşünöldüğünde alanda son 5 yıl içerisinde tamamlanan 43 tez yetersiz bulunabilir. Bu durumun nedeni sınıf öğretmenliğinin mesleki özellikleri başta olmak üzere zaman kaynaklı sorunlar olabilir. Konu kapsamında gerçekleştirilen araştırmaların tamamına yakını devlet üniversiteleri bünyesinde gerçekleştirilmiştir. Bu durumun birçok nedeni olabileceği gibi vakıf üniversitelerinin eğitim fakültelerine gerekli eğitimi göstermemesi de sayılabilir. Ayrıca araştırmalar Zonguldak ve Çukurova Üniversitelerinde yoğunluk kazanmıştır. Bu üniversitelerde bulunan akademisyenlerin konuya özel ilgi gösterdikleri de söylenebilir.

Araştırma konusu kapsamında gerçekleştirilen lisansüstü tez çalışmalarının problem konuları irdelendiğinde Araştırmanın örneklemi olarak ele alınan lisansüstü tez çalışmaları içerisinde en fazla irdelenen konu Okuma-Yazma Becerisi/ Türkçe Öğretimi üzerine olduğu görölmüştür. Özenç ve Özenç (2018) alanda gerçekleştirdikleri benzer bir çalışmalarında sınıf öğretmenliği kapsamında inceledikleri lisansüstü tezlerin büyük çoğunluğunun Türkçe öğretimini sorunsal yaptıklarını ve bunlara cevaplar aradıklarını tespit etmişlerdir. Bu durumun nedeni ilköğretim kademesinde okuma yazmanın öğrenilmesinden kaynaklı olabilir. Çünkü okuma yazma öğretmek sınıf öğretmenlerinin birincil görevidir. Ayrıca bazı öğrencilerin okuma ve yazmayı geç öğrenmesi, çeşitli sorunlar yaşaması sınıf öğretmenliği anabilim dalında lisansüstü tez çalışması ortaya koyan araştırmacıların dikkatini çekmiş olabilir. Diğer bir taraftan en fazla üzerinde durulan ikinci konu alternatif öğrenme modelleri noktasındadır. Özellikle Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler, Fen Bilgisi konu kapsamında yer alan derslerin öğretimi için alternatif modelleri ortaya koyan, sınavan araştırmalara rastlanılmıştır. Bu durumun nedeni alanda araştırmacılarının en iyi eğitim-öğretim modelini bulma arzusundan kaynaklı olabilir. Böylece alanda görev yapan sınıf öğretmenlerine eğitim- öğretim faaliyetleri için önermeler getirmek hedeflenmiş olabilir.

Araştırmanın konusu kapsamında incelenen lisansüstü tezlerin büyük çoğunluğu nicel desende gerçekleştirilmiş çalışmalardan oluşmuştur. Alanda yapılan önceki araştırmaların (Bağcı, 2012; Küçüköğlü ve Özi, 2013; Şahin, Calp, Bulut ve Kuşdemir, 2013; Şahin, 2019) sonuçları ile araştırmamızın sonuçları bu noktada örtüşmektedir. Nicel desende gerçekleştirilen çalışmalar 3 grupta toplanmıştır. Bunlardan en sık kullanılanı

ilişkisel tarama modeli olmuştur. Benzer bir biçimde Bağcı (2012) sınıf öğretmenliği kapsamında yayımlanmış lisansüstü tez çalışmalarını doküman incelemeye dayalı olarak gerçekleştirdiği araştırmasında çalışmamızla birebir örtüşen sonuçlara ulaşmıştır. İlişkisel tarama modeli geniş katılımcı çevresi ile gerçekleştirilen, bir konu hakkında örneklemin genel eğilimlerini belirlemeye yarayan bir modeldir. Bu kapsamda araştırmacılar sorun olarak gördükleri konuları akademik anlamda incelemeye almış olabilir. Diğer bir taraftan deneysel desende gerçekleştirilmiş araştırma sayısı da dikkate değerdir. Deneysel araştırmaların odak noktasında belirli bir alternatif eğitim modeli, yöntem veya teknik ile eğitim-öğretimi gerçekleştirmek amacı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamında ele alınan lisansüstü tez çalışmalarının örneklem durumlarına bakıldığında daha dar kabul edilebilecek katılımcı grupları ile çalışmaların gerçekleştiği görülmektedir. En fazla lisansüstü tez 0-50 arasında katılımcı ile gerçekleştirmiştir. Konu kapsamında yer alan çalışmaların katılımcı sayısının sınırlı kalmasının başta gelen nedeni araştırmalar için seçilen yöntem ve desenlerden kaynaklanabilir. Nitel çalışmaların geneli dar katılımcı ile derinlemesine olduğu gibi deneysel desenli çalışmalarda aynı özellikleri taşımaktadır. Araştırmalarda kullanılan örneklem türlerinin de aynı şekilde yöntem ve desenle şekillendiği söylenebilir. Özellikle deneysel desen çalışmalarında grubun homojenlik taşıması önemli bir kıstastır. Homojen dağılım için rasgele seçimler yapmak çokça tercih edilen bir yoldur. Ayrıca araştırmalarda en sık kullanılan örneklem türü Kolay Ulaşılabilir Örneklem şeklindedir. Kolay Ulaşılabilir Örneklem türünün en çok tercih edilen örneklem olmasının bir diğer nedeni araştırmacıların çevrelerinde kolayca ulaşacakları, maliyet açısından en az girdi yaratacakları çalışmalar seçmiş olması olabilir.

Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tez çalışmalarında en çok yarı yapılandırılmış görüşme, anket, tutum ölçeği ve başarı testi kullanıldığı görülmüştür. Bağcı (2012); Şahin, Calp, Bulut ve Kuşdemir, (2013); Şahin, (2019) benzer bir biçimde alanda gerçekleştirdikleri çalışmalarında en sık kullanılan veri toplama tekniğinin anket olduğu sonuca ulaşmışlardır. 43 lisansüstü tez çalışmasında 73 farklı veri toplama tekniğinin kullanıldığı yani bir lisansüstü tez çalışmasında birden fazla veri toplama tekniği kullandığı görülmüştür. Veri toplamada kullanılan araçların birden fazla olması araştırma konusu ile ilgili olabilir. Özellikle ilişkisel taramalarda genellikle birden fazla konunun aynı örnekleme ne gibi sonuçlar ortaya koyduğu araştırma sorunsalı yapılmaktadır.

Araştırmaya dahil edilen Lisansüstü tezlerde en sık kullanılan veri analiz türleri incelendiğinde nicel çalışmalar ve nitel çalışmalar için farklı analiz türleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Nicel desenli çalışmalarda T-Testi, Anova, Kolerasyon, Çoklu Regrasyon, Man Whitene U analiz tekniği olarak kullanılırken nitel çalışmalar içerik analizi ile sonuçlandırılmaktadır. Nicel desenli analiz metotları sayısal verilere ve sayısal veriler arasında kıyas esasına dayalı değerlendirme olanakları sunarken nitel veri analiz metotları araştırmacının yorum ve sübjektif perspektifinden değerlendirmelere de açıktır. Nitel desende her ne kadar konuya ilişkin derinlemesine analiz imkanı bulunsa da güvenilirlik noktasındaki endişeleri araştırmacı uygulama esnasında gidermelidir. Bu sebeple alanı özgü çalışmalar tek bir yöntem açısından değerlendirilmemeli, farklı yöntemlerin sunduğu bakış açıları birbiri ile karşılaştırılarak sunulmalıdır. Böylece alan çalışmalarının etki sahası genişleme fırsatı bulup ve güven sorunu ortadan kalkma imkanı bulabilir.

5.2. Sonuç

Araştırmanın bulgularında hareketle ve tartışma kısmındaki değerlendirmeler noktasında ortaya çıkan sonuçlar şu şekilde sıralanabilir:

1. Sınıf öğretmenliği anabilim dalı konusu kapsamında incelenen lisansüstü tez çalışmaları 2017-2021 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda araştırmada incelenen lisansüstü tezlerin tamamı yüksek lisans düzeyindedir.
2. Konu alanı kapsamında gerçekleştirilen lisansüstü tez çalışması ve bu konuyu araştırmaya değer bulan üniversite sayısı, ülkedeki üniversite sayısına bakıldığında dar ve sınırlı bir düzeyde kalmıştır. Ayrıca konu kapsamında lisansüstü tez düzeyinde gerçekleşen araştırmaların tamamı devlet üniversitesidir.
3. Sınıf öğretmenliği anabilim dalı konu alanı kapsamına dahil eden lisansüstü tez çalışmalarının problem konuları dikkate alındığında araştırmaların genel eğiliminin okuma- yazma/ Türkçe öğretimi noktasında yoğunlaştığı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
4. Sınıf öğretmenliği anabilim dalı konu alanı lisansüstü tez çalışmalarının yarıdan fazlası nicel desende gerçekleştirilen çalışmalardan oluşmuştur. Nicel türde deneysel çalışmaların ise araştırma kapsamında en fazla tercih edilen desen olduğu görülmüştür.

5. Sınıf öğretmenliği anabilim dalı lisansüstü tez çalışmalarının büyük çoğunluğu dar bir katılımcı kitlesine dayalı örneklem büyüklüğü hacmi taşımaktadır.
6. Sınıf öğretmenliği anabilim dalı konu alan lisansüstü tez çalışmalarının büyük çoğunluğunda veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme ve anket kullanılmıştır.
7. Sınıf öğretmenliği anabilim dalı konu alan lisansüstü tez çalışmalarının analiz metotları nicel desenli çalışmalarda t-testi, anova ve temel istatistik olurken nitel desenli çalışmalarda betimsel analiz, içerik analizi ve grafik analizi şeklindedir.

5.3. Öneriler

Bu araştırmanın ulaşılan sonuçlarından yola çıkarak ilgili çalışma alanı ile ilgilenen araştırmacı, öğretmen ve MEB yetkililerine şu önerilerde bulunulmuştur:

1. Sınıf öğretmenliği anabilim dalı kavram öğretimi konu alan lisansüstü tez çalışmasının oldukça sınırlı kaldığı görülmüştür. O halde konu alanının fazla araştırmacı tarafından irdelenmesi önerilebilir.
2. Sınıf öğretmenliği anabilim dalı araştırma sorunu edinen doktora düzeyi lisansüstü tez çalışmalarının sınırlı düzeyde kaldığı görülmüştür. Doktora düzeyinde lisansüstü tez çalışmaları gerçekleştiren araştırmacıların dikkatinin konuya yönlendirilmesi, teşvik edilmesi önerilebilir.
3. Sınıf öğretmenliği anabilim dalı konu kapsamında gerçekleştirilmiş lisansüstü tez çalışmalarının problem durumlarının daha çok bir öğretim yöntemini yahut tekniğini kullanarak alana özgü kavramların öğretimi üzerine ve Türkçe öğretimi üzerine odaklandığı görülmüştür. Alan çalışmalarının öğretim yöntem, teknik ve metotlarından öteye geçirecek sorunlarla ilgilenmesi önerilebilir.
4. Sınıf öğretmenliği anabilim dalı konu edinen lisansüstü tez çalışmalarının büyük bir çoğunluğu nitel desenlerin kullanıldığı, azımsanamayacak kısmında ise nicel deneysel desenin tercih edildiği görülmüştür. Bu konu dikkatinde nitel desende çalışmaların yapılmasına devam edilebileceği gibi tutum, algı ve ilişki tasarımlar içeren nicel desenli çalışmaların yapılması önerilebilir.

5. Tezsiz Yüksek Lisans Bitirme Projesi olarak gerçekleştirilen bu çalışma YÖK TEZ veri merkezinde kayıtlı bulunan lisansüstü tez çalışmaları örneğinde gerçekleştirilmiştir. Bu konunun hayat bilgisi ve sosyal bilgiler özelinde kavram öğretimi alanını içeren alan yazında yer alan makale, bildiri ve araştırma raporu türünde üretilmiş akademik içeriklerle dokümantasyona dayalı analizlerin yapılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, A. (2008). *Eğitim fakültelerinde öğretmen eğitimi program standartlarının gerçekleşme düzeyi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi: Eskişehir.
- Akpınar, B., Kuzu, İ. Y., ve Erdamar, F. S. (2018). Sınıf öğretmenleri ve sınıf öğretmen adayları üzerine yapılmış doktora çalışmalarının incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(67), 913-925.
- Aydın, R., Şahin, H., ve Topal, T. (2008). Türkiye'de İlköğretime Sınıf Öğretmeni Yetiştirmede Nitelik Arayışları. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (2), 119-142.
- Bağcı, Ş. (2012). *Sınıf öğretmenliği lisansüstü tezlerinin karakteristik özellikleri: Tematik, metodolojik ve istatistiksel yönelimler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Başer, N., Narlı, S. ve Günhan, B. (2005). Öğretmenlerin lisansüstü eğitim almalarında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17, 129-135.
- Karadağ, E. (2009). Eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik açıdan incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87.
- Karaman, S., ve Bakırcı, F. (2010). Türkiye'de lisansüstü eğitim: Sorunlar ve çözüm önerileri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 94-114.
- Kaya, Ç., Yazıcı, A., Deliveli, K. ve Hoşgörür, V. (2016). Türkiye'de eğitim denetimi alanında yapılan lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(1), 38- 51.
- Küçükkoğlu, A. ve Ozan, C. (2013). Content analysis about master theses and dissertations in classroom teacher education. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 4(12), 27-47.
- Özenç, E. G. ve Özenç, M. (2013). Türkiye'de üstün yetenekli öğrencilerle ilgili yapılan lisansüstü eğitim tezlerinin çok boyutlu olarak incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 171(171), 13-28.
- Özenç, E. G. ve Özenç, M. (2018). Sınıf öğretmenliği bilim dalı'nda yapılan lisansüstü eğitim tez yönelimlerinin eğitim bilimleri enstitüsü düzeyinde bir analizi. *International Journal of Active Learning*, 3(2), 1-10.
- Sayan, Y. ve Aksu, H.H. (2005). Akademik personel olmayan lisansüstü eğitim yapan bireylerin karşılaştıkları sorunlar üzerine bir çalışma: dokuz eylül üniversitesi, balıkesir üniversitesi durum belirlemesi. *DEÜ Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17, 59-66.
- Şahin, A. (2019). *2008-2018 yılları arasında sınıf öğretmenliği alanında yapılan çalışmaların incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trabzon Üniversitesi: Trabzon.

- Şahin, D., Calp, Ş., Bulut, P. ve Kuşdemir, Y. (2013). Sınıf öğretmenliği eğitimi bilim dalında yapılmış lisansüstü tezlerin çeşitlikriterlere göre incelenmesi. *ZeitschriftfürdieWelt der Türken/Journal of World of Turks*, 5(3), 187-205.
- Şenyurt, S. ve Özkan, Y. Ö. (2017). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Alanında Yapılan Yüksek Lisans Tezlerinin Tematik ve Metodolojik Açından İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 16(2), 78-93.
- Şişman, M. 2007. *Eğitim bilimlerine giriş*. Ankara: Pegem Akademi
- Tatlı, S. ve Adıgüzel, O. C. (2012). Türkiye'deki lisansüstü karşılaştırmalı eğitim tezlerinin çok boyutlu bir incelemesi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3, 143-150.
- Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi. (4. Baskı)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Terci, A. (2017). *2010-2017 yılları arası Türkiye' de matematik eğitimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin bazı kriterlere göre karşılaştırmalı incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Üstüner, M. (2004). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 45(45), 109-127.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı	İlknur
Soyadı	Yıldız
Doğum Yeri ve Tarihi	Denizli/1983
Uyruğu	T.C.
İletişim Adresi ve E-Mail Adresi	İlknur_kucuker@hotmail.com 05063565928
Eğitim	
İlköğretim	Atatürk İlköğretim Okulu/Denizli
Ortaöğretim	Denizli Lisesi/ Denizli
Yükseköğretim (Lisans)	Adnan Menderes Üniversitesi/ Aydın
Yabancı Dil	
Yabancı Dil	İngilizce
(Varsa) Mesleki Deneyim	
2006-2014	Sııklı İlkokulu/Bekilli/ Denizli
2014-2020	Kurtuluş İlkokulu/Bekilli/ Denizli
2020-...	24 Mayıs İlkokulu/ Sarayköy/ Denizli